

Tillsynsplan enligt alkohollagen 2025

Målsättning med tillsynsverksamheten enligt alkohollagen

Tillsynsmyndigheter

I Munkedals kommun har kommunstyrelsen delegerat den lokala tillsynen enligt alkohollagen till Valfärdsförvaltningen som i sin tur har delegerat tillsynen till ansvarig tjänsteman.

Förutom kommunen har även polismyndigheten skyldighet att kontrollera att lagen följs.

Regional tillsynsmyndighet enligt alkohollagen är Länsstyrelsen och ska bland annat ge kommunerna vägledning men också utöva tillsyn av kommunernas verksamhet avseende alkohollagens efterlevnad. Central tillsynsmyndighet är Folkhälsoinstitutet som ska följa utvecklingen och vara vägledande vid tillämpningen av lagen.

Syftet med all tillsyn är att förebygga och korrigera felaktigheter och rättelser kan i vissa fall ges s.k. erinran, då det gäller mindre allvarliga överträdelse, ske på frivillig väg genom tillståndshavarens egen försorg, men serveringstillståndet kan återkallas i de fall som anges AL 9 kap. 18 §.

Det är viktigt att det förs en löpande dialog mellan kommunen och tillståndshavaren.

Om felaktigheter i hanteringen uppmärksammas kan tillsynsmyndigheten ofta genom samtal med tillståndshavaren åstadkomma att bristerna omedelbart rättas till. Vid dessa samtal är det ofta nödvändigt att gå igenom aktuella bestämmelser och tillämpningen av dessa.

Det är bl.a. därför nödvändigt att de som utövar tillsyn själva har mycket god kunskap om bestämmelserna och är medvetna om kravet på noggrann dokumentation.

Jämför uttalanden i propositionen (1976/77:108 s.39) till den tidigare lagstiftningen på området, Lagen om handel med drycker (LHD) där det bl.a. anförs att "tjänstemannen ska vara expert på ärenden om försäljning av drycker. Tyngdpunkten i hans/hennes arbete bör ligga på rådgivande och förebyggande verksamhet".

Genom rådgivande verksamhet och en smidig handläggning av ärendena bör det kunna undvikas att administrativa tvångsmedel kommer till annat än begränsad användning. Dessa tankar bör vara vägledande även i dag.

Förebyggande tillsyn

- Tillsynsbesök på serveringsställen.
- Informationsmaterial om bestämmelserna i alkohollagen är aktuella och hålls tillgängliga för näringsidkare och allmänheten.
- Genomföra utbildningen ansvarsfull alkoholservering för tillståndshavare samt personal.

- Planering under året
- Vid folkölstillsynen ska genomgång av egentillsynsprogrammen göras.

Yttre tillsyn

Yttre tillsyn avser den tillsyn som sker på serveringsstället i syfte att följa upp att verksamheten bedrivs enligt alkohollagens bestämmelser.

- Att ordning och nykterhet råder på serveringsstället.
- Att servering inte sker till minderåriga.
- Att servering inte sker till märkbart påverkade personer.
- Att lagad mat tillhandahålls på serveringsstället.
- Att det finns ett allsidigt matutbud.
- Att serveringsansvarig person finns på plats.
- Att utbudet av alkoholdrycker överensstämmer med beviljat tillstånd.
- Att det finns alkoholfria alternativ.
- Att serveringslokalerna och kökets beskaffenhet överensstämmer med bestämmelserna i alkohollagen.
- Att den som serverar alkohol är anställd av tillståndshavaren eller inhyrd av bemanningsföretag.
- Att marknadsföringen inte är påträngande.
- Att animeringsförbudet respekteras.
- Att serveringen sker återhållsamt.
- Att serveringen inte sker före eller efter serveringstid.
- Att försäljningen bokförs enligt alkohollagens bestämmelser.
- Att meddelade villkor följs.
- Att förvarings- och förtäringförbudens efterlevs.

Händelsestyrd yttre tillsyn

Serveringstillstånd

I januari 2025 finns det 13 stadigvarande serveringstillstånd till allmänheten i kommunen varav fem restauranger ligger i anslutning till hotell och konferensanläggningar. Det finns ingen nattklubb eller dansrestaurang men dans kan förekomma. Stängningstider varierar mellan klockan 21:00 och 02:00.

Vid indikation om oegentligheter, störningar från verksamheten i form av bråk, bullerstörningar, överservering, ekonomisk brottslig verksamhet skall tillsyn göras så fort som möjligt efter aktuell händelse och då i de flesta fall tillsammans med annan berörd myndighet. Efter ett första besök planeras tillsyn med större insats under perioden.

Till den händelsestyrda yttre tillsynen räknas även tillfälliga serveringstillstånd till allmänheten.

Folköl

I 5 kap alkohollagen regleras förutsättningarna för rätten att bedriva detaljhandel med folköl. Enligt 5 kap 5 § får försäljning av folköl ske i lokaler som är avsedda för stadigvarande försäljning av livsmedel där försäljning av mat också bedrivs. Den som bedriver detaljhandel med folköl ska i förväg anmäla verksamheten till kommunen. Det finns år 2023 nio försäljningsställen av folköl i Munkedals kommun.

Det är av stor vikt att kommunen vid signaler om oegentligheter/försäljning till minderåriga gör en yttre tillsyn och informerar om vad som gäller. Besök ska ske snarast.

Yttre tillsyn detaljhandel/serveringsställe med enbart folköl

- . Försäljningsstället har ett egenkontrollprogram och en rutin för ålderskontroll.
- . Tydlig och klart synbar skylt med information om åldersgräns.
- . Tillräckligt utbud av matvaror.
- . Folkölen exponeras på rätt sätt i butiken.
- . Marknadsföring av folköl sker på ett med lagstiftningen förenligt sätt.

Samordnad yttre tillsyn

Med samordnad tillsyn avses ett fördjupat tillsynsarbete som flera berörda myndigheter planerar och/eller genomför tillsammans. Dessa deltar med stöd av den lagstiftning som gäller för deras respektive sakområde. Vid samordnad tillsyn inom kommunen sker planering av inspektioner i samråd med Miljöhandläggare, Räddningstjänst och Polismyndighet.

Under 2025 ska minst ett tillsynstillfälle samordnas med polis och/ eller med andra kontrollinstanser.

Planerad yttre tillsyn

Den yttre tillsynen innebär en kontroll av att restaurangens alkoholservering sker i enlighet med dess tillstånd och inte bryter mot gällande lag i övrigt. Den yttre tillsynen görs enligt en särskild plan som upprättas varje år. Vid kontrollbesök bör verksamheten som ska kontrolleras störas så lite som möjligt.

Den som utför kontroll ska alltid kunna styrka att han/hon företräder tillsynsmyndigheten. Alkoholhandläggaren förbereder och planerar inspektioner i samråd med inspektörer om sådana finns.

Det krävs olika tillsynsinsatser beroende på verksamheten som bedrivs i restaurangen. Prioritering utifrån en riskanalys ger följande värdering av insatser:

1. Objekt med liten insats är:

Tillståndshavare som endast vänder sig till slutet sällskap, lunchrestauranger, låg alkoholförsäljning, inget nöjesutbud, inga kända störningar från verksamheten.

2. Objekt som kräver något större insats:

Restauranger/tillståndshavare med tillstånd till allmänhet.

Restauranger/tillståndshavare med hög alkoholförsäljning, tillfälliga nöjesutbud.

3. Objekt som kräver mycket stora insatser:

Restauranger/tillståndshavare med tillstånd till allmänhet med låg matförsäljning och hög alkoholförsäljning och återkommande störningar.

ORDINARIE TILLSYN SERVERINGSTILLSTÅND	När ska tillsynen göras
Yttre tillsyn av serveringstillstånd (inspektioner)	
Första besök vid nytt serveringstillstånd	Inspektion och information inom tre månader
Restauranger och cateringverksamheter	En till två gånger per år
Restauranger med serveringstid till kl. 03:00	Ytterligare en inspektion/år
Restauranger som ordnar dans för allmänheten	Ytterligare en inspektion/år
Stadigvarande serveringstillstånd för slutna sällskap	Vartannat år
Tillfälligt tillstånd för servering till allmänheten	Vid behov
Tillfälligt serveringstillstånd för slutet sällskap	Vid behov
Inre tillsyn av stadigvarande serveringstillstånd	
Granskning av restaurangrapport	Varje år
Kontroll av skatteskulder, årsredovisningar och ändringar i bolagets sammansättning (i system Infotorg)	Varje år
Kontroll av betalningsuppsmaningar och kontrollavgifter (uppgifter från Skatteverket)	Varje år
Kontroll av personlig lämplighet (uppgifter från polisens brott-och misstankeregister)	Vartannat år
Kontroll av nya företrädares ekonomiska och personliga lämplighet, samt granskning av finansiering	Efter anmälan om ändring
Extra tillsyn	
Utredning om påföljd enligt alkohollagen -enklare utredning(exempelvis frånvaro av serveringsansvarig, brott mot villkor eller mindre ekonomisk misskötsamhet) - omfattande utredning (exempelvis granskning av ekonomiska förhållanden, olagliga alkoholdrycker, servering till minderårig, brottslighet på serveringsstället eller flera olika brister)	Vid brister som kan leda till påföljd. Kan även innefatta extra tillsynsbesök.

Uppföljande tillsyn efter beslut om erinran eller varning	Inom sex månader
Förebyggande Tillsyn	
Utbildning för serveringspersonal i Ansvarsfull alkoholserving	En gång per år

Ordinarie tillsyn försäljningsställen för folköl	När ska tillsyn göras
Första besök i butik med ny innehavare	Inspektion och information inom tre månader
Försäljningsställe	En gång per år
Granskning av egenkontrollprogram	En gång per år
Uppföljande tillsynsbesök efter tillsynsrapport med påpekande om väsentliga brister (till exempel felaktig märkning, otillräckligt matsortiment, otillåten marknadsföring)	Inom två månader
Beslut om föreläggande eller förbud	Om brister inte åtgärdats
Tillsynsutredning om varning eller försäljningsförbud	Vid allvarliga eller upprepade brister
Uppföljande tillsyn efter beslut om föreläggande, varning eller försäljningsförbud	Omgående efter att beslutet börjat gälla/utsatt datum passerat

Enligt Valfördsnämndens beslut 2025-01-23 § 4